Giải nhanh vài công án

(tiếp theo)

Dương Đình Hỷ

97-Một ông tăng hỏi Đạo Hạnh :
-Thế nào là đường tu chánh ?
-Sau nát bàn sẽ có.
-Là ý gì ?
-Không rửa mặt.
-Con chẳng hiểu.
-Không mặt để rửa.

Mặt chỉ tự tánh, tự tánh không sạch, không bẩn nên không phải rửa.

98-Một ông tăng bảo Dược Sơn :
-Chuông dộng rồi, mời thầy thượng đường.
-Ông hãy giúp tôi mang y bát.
-Thầy không có tay bao lâu rồi ?
-Uổng cho ông khoác áo cà sa.

Dược Sơn mắng ông tăng vì còn phân biệt ta, người.

99-Tòng Thần thấy một ông tăng đang đếm tiền bèn nói :
-Cho tôi một đồng.
-Thầy vì sao tới nước này ?
-Tôi tới nước này.
-Nếu tới nước này, cầm lấy một đồng.
-Ông vì sao tới nước này ?

Tiền là vật ngoài thân, Tòng Thần ám chỉ phải quay vào trong để ngộ tự tánh.

100-Một ông tăng hỏi Thủ Sơn :
-Hai rồng tranh châu, con nào được ?
-Con được, con thua.
-Con không được thì sao ?
-Châu ở đâu ?

Châu chỉ tự tánh, không thể tìm tự tánh trong sự sai biệt.

101-Một ông tăng hỏi Thạch Đầu :
-Thế nào là giải thoát ?
-Ai trói ông ?
-Thế nào là tịnh độ ?
-Ai làm ông bẩn ?
-Thế nào là Nát bàn ?
-Ai làm ông sống, chết?

Thạch Đầu chỉ tự mình, tự trói, tự ô uế, tự gây ra sinh, tử.

102-Một ông tăng hỏi Lệnh Siêu :
-Hai rồng tranh châu, con nào được ?
-Châu ở khắp nơi, mắt thấy như cục đất.

Châu chỉ tự tánh.

193-Địa Tạng hỏi Văn Ích :
-Thượng tọa đi đâu ?
-Đi hành cước.

-Để làm gì ?
-Không biết.
-Không biết tối thân thiết.

Không biết tức không phân biệt, là tự tánh.

104-Một ông tăng hỏi Pháp Thường :
-Thế nào là đại ý của Phật pháp ?
-Kim tre, dây gai.

Phật pháp ở đâu cũng có, tất cả đều hiện thành.

105-Một ông tăng đọc :
-Quang minh tịch chiếu biến hà sa.
Vân Môn hỏi :
-Đó chẳng phải là lời tú tài Trương Chuyết sao ?
-Dạ phải.
-Nói sai rồi.
Về sau Tử Tâm nhắc lại chuyện trên và hỏi :
-Thử hỏi ông tăng ấy nói sai ở chỗ nào ?

Ông tăng chỉ nhớ đến lời của Trương Chuyết mà quên đi lời nói của chính mình.

106-Một người kia hỏi một thiền sư :
-Ý nghĩa của Thiền là gì ?
-Tôi cũng muốn bảo ông, nhưng hiện tôi mắc đi tiểu, ông thử nghĩ coi, ngay cả việc nhỏ như thế tôi cũng phải tự làm. Xin hỏi ông có thể thay tôi đi tiểu được không ?

Tự tánh phải tự mình thể nghiệm.

107-Có ông tăng hỏi Triệu Châu :
-Câu cách ngôn tối trọng yếu của thầy là gì ?
-Đến nửa câu cách ngôn tôi cũng chẳng có.
Thầy chẳng là phương trượng ở nơi này sao ?
-Đúng ! Nhưng đó là tôi, chẳng phải cách ngôn.

Thiền đâu có cố định.

108-Văn Thù kêu Thiện Tài đồng tử :
-Ngươi đi hái bất cứ thứ nào không là thuốc đem về đây.
Thiện Tài tìm không thấy trở về thưa :
-Không gì không là thuốc.
-Vậy ngươi hái hết bất cứ cái gì là thuốc đem ra đây.
Thiện Tài ngắt một cọng cỏ đưa cho Văn Thù. Văn Thù cầm lấy cọng cỏ bảo đại chúng :
-Cái này có thể cứu người, nhưng cũng có thể giết người.

Phiền não tức Bồ đề.

109-Sơn thiền sư nói rằng :
-Bậc thiện tri thức là người đuổi trâu của nông phu, cướp cơm của kẻ đói.

Muốn đoạn tập phải có lòng dũng cảm.

110-Đầu Tử hỏi Nham Tuấn :
-Tối qua ông ngủ đâu ?
-Bất động đạo tràng.
-Nếu đã Nói bất động đạo tràng sao còn đến đây ?

-Đến đây chẳng lẽ lại là động sao ?
-Ai ! Nguyên lai ngủ ở chẳng chấp.

Bất động đạo tràng chỉ tự tánh.

111-Một hôm Dũng Tuyền ăn cơm không mặc áo cà sa, một ông tăng hỏi :
-Thế này chẳng là biến thành người tục hay sao ?
-Chả lẽ bây giờ lại là người xuất gia ?

Dũng Tuyền phá chấp cho ông tăng.

112-Có ông tăng hỏi Càn Phong :
-Chư Phật Bạc Già Phạm 10 phương chỉ có một đường nát bàn, không biết đường đó bắt đầu ở đâu ?
Càn Phong giơ gậy lên nói :
-Tại chổ này !
Ông tăng lại hỏi Vân Môn . Vân Môn giơ quạt lên :
-Cây quạt này nhẩy lên trời 33 đập vào mũi Đế Thích lại đánh cả vào biển Đông, trời mưa như trút nước.

Đạo ở ngay trước mắt việc gì phải kiếm đâu xa.

113-Ngoại đạo hỏi Phật :
-Không hỏi có lời, không hỏi không lời.
Phật vẫn ngồi yên. Ngoại đạo tán thán :
-Thế Tôn đại từ, đại bi, vẹt đám mây mê khiến cho con có chỗ vào.
Bèn tạ ơn và đi ra. ANAN hỏi Phật :
-Ngoại đạo chứng được gì mà tán thán rồi đi ?

-Như con ngựa hay thấy bóng roi đã chạy.

Khi đã ngộ tự tánh thì không diễn tả bằng lời được. Phật không trả lời chỉ cần thiền định, thoát ly phiền não.

114-Huyền Sa nói chuyện với Địa Tạng trong phòng phương trượng. Đêm khuya thị giả bèn đóng cửa. Huyền Sa nói :
-Cửa đóng rồi, xem ông làm sao ra ?
-Cái gì gọi là cửa ?

Ở bản thể giới không có cửa.

115-Có người xem bức họa trên tường hỏi Mãn thiền sư :
-Đã là cây tùng ngàn năm, sao lại ở dưới mái nhà ?
-Hạt cải đựng núi Tu Di là sao ?

Tâm không hình tượng, cũng không to nhỏ.

116-Có ông tăng hỏi Thủ Sơn :
-Thế nào là tâm của cổ Phật ?
-Củ cải Trấn Châu nặng 3 cân.

Tâm cổ Phật chỉ tự tánh.

117-Một hôm, Văn Thù đứng ngoài cửa. Đức Phật gọi :
-Văn Thù, Văn Thù sao không vào ?
-Bạch Đức Thế Tôn, con thấy mình không ở ngoài thì tại sao phải vào.

Ở bản thể giới không có cửa.

118-Bài kệ của Văn Thù Tư Nghiệp :

Hôm qua tâm Dạ Xoa
Sáng nay mặt Bồ Tát
Bồ Tát và Dạ Xoa
Chẳng có gì sai khác.

Nghiệp có thiện, ác, nhưng tự tánh thì không.

119-Có ông tăng hỏi Thủy Nguyệt :
-Đơn Hà đốt Phật gỗ là có ý gì ?
-Lạnh đốt lửa sưởi.
-Có tội không ?
-Nóng lại đến bên rừng trúc mà ngồi.

Đốt tượng Phật là để trừ ngẫu tượng.

120-Có ông tăng hỏi Triệu Châu :
-Thế nào là Phật ?
-Ở trong điện ấy.
-Đó không phải là Phật đất sao ?
-Phải.
-Thế nào là Phật ?
-Ở trong điện ấy.

Tự tánh chỗ nào cũng có, Phật đất chẳng là tự tánh hiển lộ sao ?

121-Lý Sùng vào thăm thiền viện Địa Tạng hỏi Viên Minh :
-Vì sao Địa Tạng giơ tay ?
-Hạt châu trong tay bị trộm lấy mất.
-Đã là Địa Tạng sao còn gặp trộm ?

-Hôm nay bắt được rồi.

Châu chỉ tự tánh, trộm chỉ trần ai.

122-Có ông tăng hỏi Đạo Khương :
-Một trận mưa pháp, có nơi nào không thấm nhuần không ?
-Có.
-Là nơi nào vậy ?
-Nước vẩy không tới.

Tự tánh phải tự mình chứng nghiệm.

123-Tuyết Phong thượng đường nói :
-Các ông nên hiểu chuyện này, như đài gương sáng Hồ đến Hồ hiện, Hán đến Hán hiện.
Huyền Sa hỏi :
-Bỗng nhiên gương vỡ thì sao ?
-Hồ, Hán đều ẩn.

Gương chỉ tự tánh, Hồ Hán chỉ ngọai cảnh.

124-Vân Môn cầm gậy bảo đại chúng :
-Cây gậy này biến thành rồng, nuốt cả càn khôn, sơn hà đại địa làm sao mà có đây?

Gậy chỉ tâm, rồng chỉ sự giác ngộ, khi ngộ rồi thì thân tâm và vũ trụ là một.

125-Thường Quán hỏi một ông tăng :
-Ông thấy trâu không ?

-Có thấy.
-Thấy sừng trái hay sừng phải ?
Ông tăng không trả lời được.
-Thấy không phân phải, trái.

Trâu chỉ tự tánh, phải thấy cả trâu chứ không một phần.

126-Phổ Nguyện hỏi :
-Tôi muốn bán thân, ai muốn mua không ?
-Con muốn mua.
-Chưa ra giá, làm sao ông mua được ?
Ông tăng há mồm, rụt lưỡi.

Tự tánh ai cũng có, việc gì phải mua.

127-Có ông tăng hỏi Đức Sơn :
-Phàm thánh khác nhau nhiều, ít ?
Đức Sơn bèn hét lớn.

Với người đã kiến tánh thì phàm, thánh là một.

129-Có ông tăng hỏi Diên Khánh :
-Một con giun bị chặt làm 2, hai đầu đều động đậy, không biết tự tánh ở đầu nào ?
Diên khánh không đáp, chỉ giang 2 tay ra.

Tự tánh không đâu không có.